

A Kúria a dr.Nagy Marianna ügyvéd által képviselt felperesnek a Funtig Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr.Funtig Zoltán ügyvéd) által képviselt I.r. és II.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Somogy Megyei Bíróságnál 23.P.22.100/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Ítéltábla Pf.I.20.334/2011/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek 30.000 (Harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg az államnak külön felhívásra térítsen meg 600.000 (Hatszázézer) forint felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint az I.r. alperes 2002. január 23-án 2007. december 31. napjáig szóló határozott időre kötött szerződést a felperes házi orvos által képviselt Házi orvosi Szolgálattal B. község közigazgatási területén a község felnőtt és gyermek lakosai részére nyújtandó folyamatos és területi ellátási kötelezettséget magába foglaló házi orvosi ellátásra. A felperes az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (Öotv.) hatálybalépésével alanyi jogon szerzett működési jogot (praxisjog), amelynek visszavonására, vagy elidegenítésére nem került sor. 2007 szeptemberében a szerződő felek között egyeztetések kezdődtek új szerződés megkötésére, a tárgyalások azonban végül eredményre nem vezettek. Az I.r. alperes 2007. december 29-én kelt levelével értesítette a felperest a szerződés megszűnéséről, majd ugyanezen a napon 2008. január 1-jétől február 28-ig terjedő határozott időre megbízási szerződést kötött a Házi orvosi Bt-vel a település házi orvosi, és iskolai egészségügyi feladatainak helyettesítéssel történő ellátására. A szerződést később úgy módosították, hogy 2008. március 1-jétől a b-i házi orvosi álláshely betöltésének időpontjáig látja el az alapszerződésben meghatározott feladatokat. Az I.r. alperes 2008. február 29-i határidővel pályázatot írt ki a b-i házi orvosi vegyes körzet közalkalmazotti státuszban való betöltésére, majd e pályázat eredménytelensége miatt új pályázatot írt ki a házi orvosi körzet vállalkozói formában történő ellátására. A pályázatra a II.r. alperes által képviselt V. Bt. pályázatot nyújtott be, amit az I.r. alperes elfogadott és az I.r. alperes és a Bt. között 2002. január 23. napján létrejött szerződésben kikötött előszerződési jogra tekintettel megküldte a szerződés tervezetét nyilatkozattételre, amit azonban a felperes, mint a betéti társaság képviselője nem fogadott el.

Az I.r. alperes 2008. május 23-án szerződést kötött a V. Bt-vel a házi orvosi feladatok és iskolaorvosi feladatok ellátására 2008. december 31. napjáig.

A II.r. alperes 1997. óta dolgozik házi orvosként, 2000-től 2008. június 30-ig L-n látta el a körzeti házi orvosi feladatokat. 2008. június 2. napján bejelentette az ÁNTSZ Regionális Intézetének, hogy 2008. július 1. napjától a házi orvosi tevékenységet a l-i körzet helyett a b-i körzetben kívánja folytatni; a bejelentést az intézet tudomásul vette, majd az ÁNTSZ illetékes kistérségi intézete a V. Bt.

részére 2008. július 1-jétől 2008. december 31-ig működési engedélyt adott az I.r. alperessel megkötött feladat-ellátási szerződésben rögzített háziiorvosi szolgáltatások nyújtására.

A felperes által képviselt Bt. keresetet terjesztett elő az I.r. alperes és a V. Bt. alperesek ellen, amelyben kérte annak megállapítását, hogy az I.r. alperes és a V. Bt. között 2008. május 23-án megkötött szerződés érvénytelen, illetve hatálytalan, illetve annak megállapítását kérte, hogy a felperes által képviselt betéti társaság és az I.r. alperes között jött létre 2007. december 18-án az új feladat-ellátási szerződés. A keresetet a Pécsi Városi Bíróság elutasította, a felperes fellebbezése folytán eljáró Baranya Megyei Bíróság helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

A felperes ebben a perben a keresetében 10.000.000 forint kártérítés megfizetésére kérte az alperesek egyetemleges kötelezését. Arra hivatkozott, hogy az I.r. alperes jogellenesen írta ki a felperes által törvényesen működtetett praxisra a pályázatot, jogellenesen kötötte meg a V. Bt-vel a szerződést, a II.r. alperes pedig a szerződés megkötésekor nem felelt meg a jogszabályban írt feltételeknek, mert a felperestől nem vásárolta meg a működtetési jogot, és azt ingyenesen sem szerezte meg. Az alperesek e jogellenes magatartása miatt a felperes praxisa elértéktelenedett, azt értékesíteni nem tudta, és az I.r. alperessel megkötött szerződés hiányában a háziiorvosi tevékenységet sem gyakorolhatja.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, arra hivatkoztak, hogy a magatartásuk nem volt jogellenes.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes és a II.r. alperes is rendelkezett háziiorvosi tevékenység folytatására jogosító működtetési engedéllyel, ez azonban csak a jogi előfeltétele volt annak, hogy az önkormányzat bármelyik orvost háziiorvosként foglalkoztassa. A felperes által képviselt Bt. és az önkormányzat között 2002. január 23. napján létrejött feladat-ellátási szerződés 2007. december 31. napján a határozott idő leteltével megszűnt, új megállapodás megkötése érdekében az I.r. alperes pályázatot írt ki és a II.r. alperes nem volt elzárva attól, hogy a személyhez kapcsolódó vagyoni értékű joga - praxisjog - birtokában pályázzon. A működtetési jog területén tapasztalható eltérő jogértelmezés, a jogi szabályozás hiányosságai eredményezik azt, hogy egyes résztvevők jogszerű magatartással hátrányt okozhatnak, azonban jogellenes magatartás hiányában a kárfelelősség állapítható meg.

A felperes és az I.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és az I.r. alperesnek járó perköltség összegét 625.000 forintban állapította meg együttes első- és másodfokú perköltséggént, ezt meghaladóan helybenhagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló indokokat fejtett ki, a felperes tévesen keveri a működtetési jogot az ennek birtokában megköthető egészségügyi ellátási szerződéssel. Kifejtette, hogy tévesen hivatkozik a felperes arra is, hogy az I.r. alperes és a Bt. közötti feladat-ellátási szerződés jogszabályba ütközik, ezért a 2001. évi CVII. törvény 8. §-ának (1) bekezdése alapján semmis. A szerződés megkötésekor irányadó rendelkezés szerint a szerződés legrövidebb időtartama 5 év, a felperes által hivatkozott 2001. évi CVII. törvény csak 2002. március 31-én lépett hatályba, ezért a szerződés megkötésekor még nem volt hatályban.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és abban elsődlegesen a hatályon kívül helyezését és a keresetnek való helyt adást, másodlagosan pedig az első-, vagy a másodfokú bíróságot kérte új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítani. Tévesen állapította meg a másodfokú ítélet, hogy a felek között megkötött feladat-ellátási szerződésre nem volt irányadó a 2001. évi CVII. törvény, mert a 2002. január 23-ára dátumozott szerződést nem ekkor, hanem csak

később írták alá, abból megállapítható, hogy a képviselő-testület csak február 17-én adott erre felhatalmazást. A szerződést többször módosították és azt „feltétlenül módosítani kellett” az említett törvény alapján is. A felperes álláspontja szerint a per szempontjából értékelendő szerződés a 2002. július 8-i keltezésű, és bár a szerződések tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg, de a 2001. évi CVII. törvény alapján az határozatlan időre köthető meg. A szerződéssel figyelmen kívül hagyták a jogszabály előírását, ezért semmis a feladat-ellátási szerződés határozott időtartamra való kötése. Amennyiben ez nem eredményezi a szerződés semmisségét, úgy a jogviszonyt a Ptk. 226. §-ának (1) bekezdése alapján kell elbírálni oly módon, hogy a jogszabály meghatározhatja a szerződés egyes tartalmi elemeit, és a szerződés tartalmává vált a jogszabályban megállapított határozatlan időtartam, ami a 2007. december 31. napján történő lejáratú idő helyébe lépett. A feladat-ellátási szerződés csak határozatlan időtartamú szerződésként értelmezhető és az I.r. alperes a folyamatos ellátás biztosítása érdekében akkor járt volna el jogszerűen, ha a jogviszonyt határozatlanra módosítja, írásban, vagy egyébként ha a törvénynek megfelelően határozatlan időtartamúként kezeli és változatlanul teljesíti a kötelezettségeit, mint az egészségügyi közszolgáltatásokról gondoskodó szerv. A felperest megillető és meglévő működtetési jog mellett újabb szerződés megkötése szükségtelen és „törvénytelen”, mert a meglévő szerződés csak határozatlan időtartamúként értelmezhető, új szerződés elvárása olyan korlát lenne, mely korlátozná és ki is üríthetné a tulajdonjogot [28/2006. (VI.21.) AB határozat]. Az I.r. alperes tartósan betöltetlenként kezelte a felperes által betöltött praxist, holott ennek kimondása nem a hatáskörébe tartozó kérdés, és jogellenesen járt el, amikor új szerződéshez kötötte a felperes jogai gyakorlását, végül a vagyoni értékű joga gyakorlásából kizárta. A betöltött praxis vagyoni értékkel bír, a felperes tulajdona, azt nem lehetett volna pályáztatni, mert pályáztatás csak új körzet, vagy tartósan betöltetlen körzet esetén lehetséges. A II.r. alperes csak vétel, vagy ingyenes átruházás mellett szerezhetett volna működtetési jogot és csak akkor, ha nem rendelkezik működtetési joggal, az adott esetben pedig a II.r. alperes más községben már rendelkezett praxisjoggal. Az alperesek magatartása a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésébe és az 5. §-ába is ütközik.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

A Kúria a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes kártérítési igényét arra alapította, hogy az alperesek jogszabálysértően jártak el, amikor az ő működtetési jogának (praxisjogának) figyelmen kívül hagyásával kötötték meg a háziorvosi feladatok ellátására szóló szerződést; az I.r. alperes jogellenesen írta ki a pályázatot a felperes által törvényesen működtetett praxisra, majd kötött feladat-ellátási szerződést a II.r. alperes által képviselt betéti társasággal, a V. Bt-vel. Az I.r. alperes ezzel a magatartásával egy betöltött praxist annak tulajdonosától jogellenesen elvont, a II.r. alperesnek pedig azért érvénytelen minden szerződése és engedélye, mert ő jogilag soha nem volt a felperes praxisában. E jogellenes alperesi magatartások következménye, hogy a praxisa értéktelenedett, azt sem működtetni, sem értékesíteni nem tudja.

A jogerős ítélet helyesen hivatkozott arra, hogy az I.r. alperes esetében a kereset elbírálására a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése és a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése, míg a II.r. alperes esetében a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján a kártérítési felelősségük akkor állapítható meg, ha a felperes károsodása az alperesek jogellenes magatartása, az egymással kötött szerződés miatt következett be. Ennek feltárása érdekében a bíróság a tényállást kellően feltárta, a szükséges bizonyítást

lefolytatva, a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint mérlegelve megalapozott tényállást állapított meg.

A jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a működtetési jog megszerzése csak jogi előfeltétele annak, hogy az önkormányzat valamely orvost háziorvosként foglalkoztasson. A háziorvosi körzetben végezhető tevékenység az önkormányzattal való megállapodástól függ és a működtetési jog csak a háziorvosi körzetre való pályázás feltétele. Ezért helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a működtetési jogot és az ennek a birtokában megköthető egészségügyi ellátási szerződést a felperes tévesen azonosnak tekinti. A működtetési jog személyhez kapcsolódó vagyoni értékű jog, amely meghatározott feltételek esetén folytatható és elidegeníthető. A jogerős ítéletben is felhívott 29/2006.(VI.21.) AB határozat helyes értelmezése alapján megállapítható, hogy az Öotv. nem kapcsolja össze a működtetési jogot konkrét háziorvosi tevékenységgel. Ugyanakkor az nem vitatható, hogy a háziorvosi önálló tevékenység területéhez kötött, mert a háziorvos csak az önkormányzat által meghatározott háziorvosi körzetben végezheti a feladatait.

A felperes álláspontja akkor lenne helytálló, ha a törvény szövegéből az következne, hogy az általa addig ellátott háziorvosi körzetre vonatkozóan a háziorvosi munka ellátására csak olyan személlyel lehetne szerződést kötni, akire a működtetési jogát átruházta. Ilyen következtetés azonban sem az önálló orvosi tevékenységről szóló törvényből (Öotv.), sem ennek végrehajtási rendeletéből, a 18/2000. (II.25.) Korm. rendeletből nem vonható le.

Az adott esetben nem egy új működtetési jog engedélyezéséről volt szó, hanem arról, hogy az I.r. alperesnek volt-e jogi lehetősége a szerződés megkötésére a máshol már működtetési joggal rendelkező II.r. alperessel, miután a felperessel megkötött, korábbi feladat-ellátási szerződés megszűnt. A működtetési jog nem kizárólag egy konkrét területhez kapcsolódik, így azt megállapítani jogszabályi rendelkezés hiányában nem lehet, hogy az I.r. alperes körzetében csak a korábban ott dolgozó és praxisjoggal rendelkező felperessel lehet háziorvosi tevékenység folytatására szerződést kötni. A működtetési jog átruházása annak a lehetőségét jelenti, hogy a praxissal rendelkező orvos a saját vagyonába tartozó jogokat átruházhatja. A működtetési jog elidegenítése csak működtetési joggal rendelkező orvos számára lehetséges, amiből az következik, hogy az elidegeníthető vagyoni jog olyan személyes jog, amely nem azonos az önálló orvosi tevékenység gyakorlásának jogával.

Mindebből pedig az következik, hogy az alperesek nem jártak el jogellenesen, amikor a felperes praxisjogának figyelmen kívül hagyásával kötötték meg egymással a feladat-ellátási szerződést, jogellenes magatartás hiányában pedig a kártérítő felelőségük sem állapítható meg.

A felperest terhelte a Pp. 164. §-ának (1) bekezdéséből következően a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésére alapított, az együttműködési kötelezettség megsértésével és a Ptk. 5. §-ának (1) bekezdésére, a joggal való visszaélés megvalósítására alapított állításának bizonyítása, ennek azonban nem tett eleget. Jogszabályi előírás hiányában az önkormányzatnak az ellátási kötelezettségéből fakadó szabadsága a szerződéskötésre fennállt, és bár a működtetési joggal rendelkező háziorvosnak joga van a működtetési jog átruházására, az önkormányzatnak nem kötelezettsége, hogy csak azzal a személlyel kössön újabb szerződést, aki a működtetési jogát a korábbi háziorvostól átruházással szerezte, a már működtetési joggal rendelkező II.r. alperes is pályázhatott és az általa képviselt társaság érvényes szerződést köthetett az I.r. alperessel a korábban a felperes által ellátott háziorvosi körzetre.

A felperes feladat-ellátási szerződése tartalmának értelmezése - a szerződés határozatlan idejű, nem járt le, ezért az I.r. alperes nem is írhatott volna ki új pályázatot - azért nem bír jelentőséggel, mert maga a felperes sem vitatta a perben, hogy 2007. december 31-ével megszűnt az általa képviselt betéti társaság szerződése, eljárta annak érdekében, hogy új szerződést kössön az általa képviselt gazdasági társaság az I.r. alperessel, majd ennek eredménytelensége után új pályázatot is benyújtott, a szerződésében biztosított előszerződési jogával pedig élhetett volna, ám azt nem gyakorolta. A felperes e magatartásai azt támasztják alá, hogy maga is határozott időtartamúnak tekintette a

feladat-ellátási szerződést, a szerződés megszűnését tudomásul vette, és a szerződés érvénytelenségének megállapítása miatt sem lépett fel. Egyebekben helytálló a másodfokú bíróság okfejtése arról, hogy a 2001. évi CVII. törvény rendelkezései alapján a felperes és az I.r. alperes között fennállt szerződés miatt nem vált határozatlan idejűvé.

A kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A felülvizsgálati illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel a felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2012. február 29.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Erményi Lajos s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

*kúriai tisztviselő
HM*